

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 19. august
2005
Sag: 369/139221

Med henvisning til rapporten fra Arbejdsgruppen om Ny Regulering i det demersale fiskeri, fremsendes hermed til Fødevarerudvalgets orientering vedlagte notat om anvendte metoder til regulering af fiskeriet, inkl. kapacitet, udarbejdet af Fiskeridirektoratet.

Hans Chr. Schmidt

/Mogens Schou

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fiskeridirektoratet

Den 9. august 2005

J.nr.: 2005-02056 AFL/BLU

NOTAT

**Vedr.:
regulering af fiskeriet, inkl. kapacitet**

Anvendte metoder til

1. Baggrund

Hermed notat, som forklarer forskellen på de forskellige reguleringsmetoder, der p.t. gælder i dansk fiskeri (rationer, årsmængder, IK og IOK). Ligeledes er kapacitetsreguleringen kort beskrevet.

2. Den aktuelle fiskeriforvaltning

De mængder af forskellige fiskearter, som må fiskes af danske fiskere i et givent år, fastsættes årligt af ministerrådet (landbrug og fiskeri) det foregående år i december.

Danmark, dvs. de nationale fiskerimyndigheder, er forpligtet til at sikre, at disse mængder ikke overskrides. Det er desuden de nationale myndigheders kompetence at fastlægge vilkårene for udnyttelsen af kvoterne i det enkelte medlemsland. Med henblik på dette udsteder Fiskeridirektoratet årligt en Reguleringsbekendtgørelse¹ for det pågældende fangstår, hvori rammerne for styringen af de enkelte fiskerier hen over året fastlægges.

For at udfylde disse rammer afholdes som udgangspunkt månedlige møder i Erhvervsfiskeriudvalget, hvor de repræsenterede organisationer fremkommer med synspunkter om indførelse eller ændring af regulering i de enkelte fiskerier. Til brug for kvotestyringen og reguleringsbeslutningerne udarbejder Fiskeridirektoratet løbende skøn over

¹ I 2005: Fiskeridirektoratets bekendtgørelse nr. 1187 af 7. december 2004 om regulering af fiskeriet i 2005 og visse vilkår for fiskeriet i følgende år.

fangede mængder af de enkelte arter. Udviklingen i fiskerierne følges således hen over fangståret af Fiskeridirektoratet og Erhvervsfiskeriudvalget.

3. De enkelte reguleringsmetoder

Traditionelt har de enkelte fiskerier været ureguleret (dvs. frit fiskeri, indtil den danske kvote er opfisket), eller reguleret med enten *rationer* (se 3.1) eller *årsmængder* (se 3.2).

Fra 1. januar 2003 er der indført individuelle overdragelige kvoteandele (IOK) i sildefiskeriet (se 3.3). Der er desuden fra 15. juli 2004 indført individuelle kvoteandele (IK) i makrelfiskeriet og fra 1. oktober 2004 IK i dele af industrifiskeriet (Nordsøen) (se 3.4).

Ordningerne for sild og makrel gælder til og med 31. december 2007, mens industriordningen foreløbig gælder for 2005. Det forventes, at erhvervet ønsker ordningen for industrifiskeri med IK videreført i 2006.

3.1 Rationer

En *ration* er en bestemt maksimalt tilladt mængde for en given periode, f.eks. uge, halv kalendermåned eller hel kalendermåned. Rationerne fastsættes i forhold til årets kvote og det løbende fiskeritryk (dvs. den mængde, som det samlede antal fartøjer i det pågældende fiskeri, fisker) og varierer i forhold til fartøjskategori (længdeintervaller, f.eks. 12-16 meter), så større fartøjer må fange mere end mindre fartøjer (dvs. forskellige indtjeningsbehov). Når kvoten er tæt på at være opfisket, indføres eventuelt gradvist lavere rationer og til sidst fiskeristop.

Eksempel:

Torsk i Nordsøen

Fra onsdag den 1. juni 2005 og indtil videre er det for alle fartøjer tilladt at fiske, medbringe og lande følgende mængder torsk pr. kalendermåned:

Fartøjer under 6 meter	300 kg
Fartøjer på 6 meter og under 9 meter	850 kg
Fartøjer på 9 meter og under 12 meter	1.600 kg
Fartøjer på 12 meter og under 16 meter	2.625 kg
Fartøjer på 16 meter og under 20 meter	2.800 kg
Fartøjer på 20 meter og under 24 meter	3.100 kg
Fartøjer på 24 meter og derover	3.550 kg

Det er for fartøjer med en længde på 9 meter og under 12 meter, og som lander direkte på stranden, efter ansøgning til Fiskeridirektoratets lokale afdelinger muligt at opnå tilladelse til

at fiske, medbringe og lande en rationsmængde, der svarer til den længdekategori, der ligger umiddelbart over den længdekategori, hvortil fartøjet hører.

Ved industrifiskeri er det i rationsperioden tilladt at fiske, medbringe og lande 300 kg torsk fra Nordsøen.

Med stadigt mere snærende konsumkvoter i de seneste år har det været nødvendigt at indføre rationer i flere fiskerier, dvs. der er kun få konsumarter, der kan fiskes frit.

3.2 Årsmængder

En *årsmængde* er en mængde, der fastsættes for det enkelte fartøj i det pågældende fiskeri for et helt kalenderår. Årsmængden fastsættes i forhold til årets kvote og det antal fartøjer, for hvilke der ansøges om en årsmængde. I forhold til de løbende rationer giver tildeling af en årsmængde fartøjsejerne større muligheder for at planlægge deres fiskeri i løbet af et fangstår.

I torskefiskeriet i Østersøen gælder en årsmængde i 2005 dog årets første 10 måneder (i november og december fiskes på rationsvilkår).

Der har i den tidligere ordning for kystfiskeriet (2002-2004) været tildelt årsmængder. Denne reguleringsform er videreført i den midlertidige kystfiskerordning for 2005 (april - december). En eventuelt længerevarende kystfiskerordning afventer politisk stillingtagen.

Der har i en årrække været årsmængder i silde- og makrelfiskeriet parallelt med "sædvanlig regulering", dvs. rationer i forhold til kvote- og fangstsituationen, for de øvrige fartøjer. For disse fiskerier har kredsene af aktører været begrænset. Disse ordninger er erstattet af henholdsvis IOK (sild) og IK (makrel) (se 3.3 og 3.4).

3.3 Individuelle overdragelige kvoteandele (IOK)

Der er til dato alene i sildefiskeriet indført IOK, jf. Folketingets Vedtagelse 117 af 16. maj 2001.

IOK blev tildelt de enkelte fartøjer pr. 1. januar 2003 baseret på det enkelte fartøjs historiske fiskeri (historik) i referenceårene 2000-2002. Ordningen var ved tildeling åben både for fartøjer, der havde fisket sild på rationsvilkår, og fartøjer, der havde fisket med årsmængder.

Fartøjer, der ikke fik tildelt IOK, kan nu kun fiske sild under "bagatelordningen" (op til 400 kg sild pr. døgn eller med bundgarn og andre pæleredskaber hele året) eller ved at tilkøbe sildekvote. Andelene er foreløbig tildelt for en femårig periode (2003-2007) med mulighed for forlængelse, jf. Vedtagelse 117, og omfordeles således ikke hvert år.

Fiskeridirektoratet fører et offentligt tilgængeligt register over IOK-ordningen, som kan ses på direktoratets hjemmeside (www.fd.dk). Heraf ses tildelte IOK og tilhørende fangstbegrænsninger for visse andre arter².

Da kvoteandelene er *overdragelige (IOK)*, kan hele kvoteandelen eller dele heraf overføres fra et fartøj til ét eller flere andre fartøjer separat, dvs. adskilt fra et fartøj eller dets kapacitet.

Rent formelt foregår transaktionerne ved, at fartøjsejerne – eventuelt efter at have orienteret sig på Fiskeridirektoratets hjemmeside – indgår aftale om handlen og derefter skriftligt beder Fiskeridirektoratet registrere overdragelsen. Hvis betingelserne for overdragelsen umiddelbart er opfyldt, registreres denne, og direktoratet sender en bekræftelse til de involverede fartøjsejere.

3.4 Individuelle kvoteandele (IK)

Efter indførelsen af IOK i sildefiskeriet påpegede erhvervet, at den strukturtilpasning af den pelagiske flåde, som var et af hovedmålene med Vedtagelse 117, kun kunne realiseres, hvis fartøjsudskiftninger blev muliggjort i praksis. En forudsætning herfor var, at de fiskerimuligheder, som fartøjsejeren havde med det gamle fartøj, kunne videreføres til det nye fartøj. For de fartøjer, der er målgruppen for Vedtagelse 117, dvs. de pelagiske fartøjer, betyder dette i praksis sild, makrel og industriarter.

For at muliggøre denne ønskede strukturtilpasning af den pelagiske flåde, blev der pr. juli 2004 indført IK i makrelfiskeriet og pr. 1. oktober 2004 IK i dele af industrifiskeriet (Nordsøen).

En *individuel kvoteandel* beregnes som IOK, dvs. på baggrund af det enkelte fartøjs historiske fiskeri i samme referenceperiode som for IOK-sild (2000-2002).

Desuden kan der i forbindelse med fartøjsudskiftning tildeles et fartøj IK fra flere fartøjer, hvis kapacitet er genanvendt på det nye fartøj. De muligheder, der ligger i de nye IK-ordninger, er derudover forskellige fra IOK-ordningen på følgende punkter:

1. IK-andele for makrel og/eller industrifisk kan ikke overføres frit til fiskeri med andre fartøjer som IOK-sildene, men kan overføres i sin helhed til ét andet fartøj. Dermed kan enkeltfartøjers fiskerirettigheder samles på færre fartøjer, herunder ligeledes for at muliggøre bedre planlægning af fiskeriet og reducere driftsomkostninger.
2. IK kan fiskes i henholdsvis ”makrelpuljer” og ”industripuljer”, hvor op til 10 fartøjer går sammen om et fælles fiskeri inden for puljens samlede fiskerimuligheder.

² Det er en del af regelgrundlaget, at fartøjer, der råder over IOK, eller som overdrager de tildelte IOK, får pålagt visse begrænsninger for deltagelse i visse øvrige fiskerier (dvs. fartøjet må ikke udvide dets historiske andel af det samlede fiskeri for bestandene f.eks. torsk, tunge, hummer, hvilling og kuller i alle farvande).

Fartøjsere og –førere af samtlige fartøjer i puljen er ansvarlige for, at puljens samlede fiskerimuligheder ikke overskrides, hvorimod ejere og førere af det enkelte fartøj er ansvarlige for overholdelse af alle øvrige gældende regler for fartøjets fiskeri.

Fælles for IOK-/IK-ordningerne er, at et fartøj, hvorfra der er overflyttet enten *store tildelte* sildekvoter³ eller de samlede IK for makrel og/eller industrifisk, efterfølgende alene må anvendes til fiskeri af sild, makrel og industriarter. Tilkøbte sildekvoter kan dog videresælges uden efterfølgende fiskeribegrænsninger.

Hvis fartøjet udgår af flåden, videreføres de individuelle fiskeribegrænsninger til det eller de fartøjer, som genindsættes med kapacitet fra det udgåede fartøj.

Således holdes fartøjer med IOK/IK-fisk, henholdsvis deres fiskekapacitet, inde i et ”pelagisk segment” og forøger dermed ikke deres andele af det p.t. trængte konsumfiskeri.

4. Kapacitetsregulering

Den danske fiskeflådes kapacitet, dvs. et fartøjs tonnage og motorkraft, må ikke forøges.

Dette krav fremgår af EU-regler (Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 af 20. december 2002), hvorefter tilgang af ny kapacitet til fiskeflåden skal modsvares af en forudgående afgang af kapacitet fra fiskeflåden.

De nationale regler til styring af kapaciteten findes i kapacitetsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 124 af 27. februar 2004 om fartøjer, der anvendes til erhvervsmæssigt fiskeri).

At kapaciteten ikke må forøges, betyder, at et fartøj ikke må udskiftes til et andet fartøj med større tonnage og motorkraft, og at et fartøj ikke må moderniseres, så det får en større tonnage og motorkraft, uden at der forinden er udgået tilsvarende kapacitet fra fiskeflåden.

Kapacitet udgår af fiskeflåden på den måde, at et fartøj slettes som fiskefartøj. Fartøjet skal slettes i såvel Fiskeridirektoratets Fartøjsregister som i Søfartsstyrelsens register for fiskefartøjer.

Den fiskeskipper, som ejer det fartøj, som slettes som fiskefartøj, kan sælge fartøjets kapacitet til en anden fiskeskipper, der skal anvende kapacitet. Kapaciteten kan sælges samlet eller delvis til forskellige fiskeskippere.

³ Sildekvoter svarende til 500 tons eller derover, eller 50 % eller derover af kvoter på over 1.000 tons. Efter overførsel af mindre sildekvoter gælder samme fiskeribegrænsninger, som mens fartøjet rådede over de tildelte sildekvoter (200 – 500 tons). Efter overførsel af kvoter over 500 tons må fartøjet desuden kun deltage i de konsumfiskerier, det har deltaget i i referenceperioden 2000-2002 og i industrifiskerier efter de gældende regler, medmindre der fastsættes særlige vilkår for deltagelse i enkelte industrifiskerier.

Det er således forbudt at forøge et fiskefartøjs kapacitet, uden at der forinden er udgået kapacitet af fiskeflåden, som dækker kapacitetsforøgelsen. Desuden skal Fiskeridirektoratet altid give tilladelse til fartøjsudskiftning og til kapacitetsforøgende moderniseringer af fiskefartøjer.

Fiskeridirektoratet, den 9. august 2005